

e-pošta:
panon.institut@gmail.com
Web:
www.panon.eu
RNO:
0286427

Panon – Institut za strateške studije; 31000 Osijek, Vijenac I. Meštrovića 19; Tel: 031/204–074; Mob. 091 224 - 6033

Osijek, 16.6.2015.

MODEL POMOĆI ICT TVRTKAMA I USMJERAVANJA RAZVOJA ICT-a U SLAVONSKOJ REGIJI (v.2)

1. POZADINA

- Hrvatska akademija tehničkih znanosti i Elektrotehnički fakultet Osijek organizirali su dana 27.3.2015. Osijeku tribinu "Informacijska i komunikacijska tehnologija u gospodarstvu i na Sveučilištu". Tribina je održana na Elektrotehničkom fakultetu Osijek; Organizaciju ovog skupa vodio je prof. dr. sc. Željko Hocenski, HATZ i ETF_OS [1]
Pored ostalih izlaganja – za ovu priliku važna su izlaganja:
(1) „ICT - poluga u razvoju gospodarstva Slavonije i Baranje“; autori:
Franjo Jović, HATZ – ETF_OS, Milan Ivanović, PANON, Zdravko Čizmar, HGK Zagreb
(2) Bela Ikotić: „Zajednica u izgradnji eko-sustava- Osijek Software City 2012/2015.“
- Na IV međunarodnom simpoziju „Gospodarstvo istočne Hrvatske“ – Ekonomski fakultet Osijek, 21.-24.5.2015. Autorski tim: Franjo Jović, Milan Ivanović, Zdravko Čizmar, Alexander Friedman prezentirao je rad „ICT – A LEVER OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE SLAVONIA AND BARANJA REGION“ [2]
- Na inicijativu prof. Franje Jovića načinjen je koncept ovog materijala o kojem su konzultirane kolege iz: (a) HGK Zagreb i (b) HGK Osijek, (c) Elektrotehničkom fakultetu Osijek i (d) Osijek Software City te je dogovoren sastanak zainteresiranih za provedbu ovog modela (ev_projekta) koji će se održati 1.srpnja u HGK ŽK Osijek.

2. UVODNE NAPOMENE

Slavonske ICT tvrtke su postigle zapažene uspjehe na tržištu – no cjelokupan razvoj ICT i primjene ICT u gospodarstvu i javnom sektoru regije uopće nije osmišljen niti usmjeren na temelju znanstvenih i stručnih analiza. Zbog toga je potrebno ujediniti potencijale i raspoloživa financijska sredstva te pokrenuti ozbiljno osmišljavanje razvoja ICT-a u regiji u narednom razdoblju. S tog naslova se predlaže utemeljenje posebnog stručnog tijela pod radnim nazivom SLAVONSKI TEHNOLOŠKO-ZNANSTVENI CENTAR ZA ICT – koji bi u okviru HGK povezo gospodarstvo, sveučilište, lokalne ICT tvrtke te potencijalne investitore; slika 2. Kako se ističe u zaključcima rada [11]:

- Implementacija ICT-a u regiji na specifične proizvode je ključna poluga razvoja istočne Hrvatske. Infrastruktura ovog razvoja je, međutim, razvoj brze komunikacijske infrastrukture „do svakog doma“ uz pomoć EU fondova.
- Bitna pretpostavka brzog širenja primjene ICT-a u regiji je dosljedna provedba projekta „Slavonska mreža - razvoj širokopoljnog pristupa na području pet županija regije Slavonija i Baranja“, uz podršku sredstava Europske unije.
- Proizvodni i uslužni sektori ICT-a u regiji trebaju pomoć znanosti, gospodarstva i lokalne samouprave u regiji kao i državne uprave da bi na vrijeme u okviru svjetskih trendova odgovorili civilizacijskim izazovima. U tome smislu se predlaže rasprava na tijelima HGK i Sveučilišta u Osijeku o predloženom modelu za usmjerenje razvoja ICT na području regije Slavonije i Baranje te njegova hitna primjena u praksi.

Ovdje treba ukazati i na činjenicu da u regiji radi i stanoviti broj stručnjaka i znanstvenika koji su objavili veći broj znanstvenih radova ili imaju prijavljene patente i tehnička unaprijeđenja u

međunarodnim okvirima – što je nažalost ostalo bez procesa finalne komercijalizacije. [1]: Isto tako treba ukazati da su ranijih godina predlagani i modeli za pospješenje istraživačkog i razvojnog rada na Sveručilištu, ali nažalost bez odgovarajućih aktivnosti na operacionalizaciji ovih modela [1]

2.1. Posebne napomene

1. ICT tvrtke u Slavoniji i Baranji nastale su i razvijale se te postigle zapažene uspjehe na inozemnom i domaćem tržištu BEZ IKAKVE POMOĆI društvenih i državnih institucija (gospodarskih komora, sveučilišta, lokalne, regionalne i državne uprave).
2. Na svjetskom, europskom pa i domaćem tržištu slavonske ICT tvrtke neće se u budućnosti moći kvalitetno razvijati (i iskoristi sve svoje potencijale), a mnoge od njih čak neće ni opstati – jer se radi o: malim tvrtkama (tvrtkama koje popunjavaju male tržišne niše), tvrtkama koje nisu povezane u veće sustave, koje ne mogu imati dobar uvid u globalna kretanja, a k tome i ne ulažu u razvoj.
3. Zato treba biti posebno obziran i s dobrim pristupom objektivno informirati sve ICT tvrtke u regiji o mogućnostima (njihovog) bržeg i kvalitetnijeg rasta i razvoja primjenom modela koji se predlaže;
4. **Ne smije se dogoditi** da izgradnja ovog modela pomoći ICT tvrtkama i usmjeravanja razvoja ICT-a u regiji bude shvaćeno kao naturanje nekog vodjstva sa strane - koje sada želi rezultate njihovog rada prisvojiti i iskoristiti za svoje vlastite političke, gospodarske ili mafijaške interese. To znači da se od prvog koraka sve mora raditi: (a) u dogovoru s tim tvrtkama, i (b) uključivanjem u proces ostalih dionika (predstavnika komora, sveučilišta itd.) isključivo kvalitetnih i moralnih stručnjaka, a ne „pozera“ – a takvih slučajeva je u nas bilo na svim razinama - počev od Vlade RH, svih ministarstava u svim vladama do sada, sveučilištima, gospodarskim komorama, poglavarstvima gradova i županija....
5. Model se temelji na osnovnom principu **djelatnog** okupljanja kreativnih pojedinaca i njihovih tvrtki i suradnji (pomoći) stručnih tijela gospodarskih komora i sveučilišta te organa lokalne, regionalne i državne (samo)uprave.
6. Kod privatnih tvrtki dobrovoljnost pristupanja je isključiv kriterij za suradnju, a kod stručnih tijela i organa mora se polaziti od zakonom (statutom) utvrđenih ingerencija uz strogu primjenu principa subordinacije.
7. Javnost (transparentnost) rada je *conditio sine qua non*; staranačkim, nacionalističkim, vjerskim i mafijaškim interesima ovdje ne bi smjelo biti mjesta, a toga je u nas bilo u provedbi gotovo svih projekata. O tome ilustrativno govore iskustva iz pokretanja i razvoja projekta „Slavonska mreža“ prikazana slikom 1:

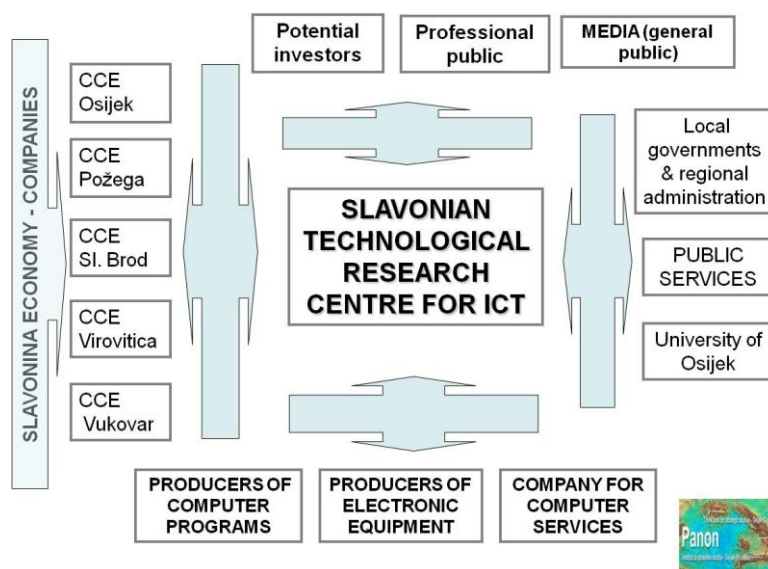

Slika 1
Struktura poslovnih problema tijekom provedbe projekta "Slavonska mreža"

3. MODEL POMOĆI ICT TVRTKAMA I USMJERAVANJA RAZVOJA ICT-a U SLAVONSKOJ REGIJI

Model pomoći ICT tvrtkama i usmjeravanja razvoja ICT-a u Slavonskoj regiji temelji se na četiri stupa:

1. Privrednim organizacijama Slavonije i Baranje (lijeva strana slike 1)
2. ICT tvrtkama Slavonije i Baranje (donji dio slike 1)
3. Organima lokalne i regionalne (samo)uprave i javnom sektoru (desna strana slike 1)
4. Regionalnom tehnološko-znanstvenom centru za ICT (središte slike 1)

Slika 2

Prijedlog modela za usmjeravanje razvoja ICT na području regije Slavonije i Baranje

- Privredne organizacije (1) su svi oblici poduzeća u industriji, poljoprivredi, građevinarstvu, transportu, trgovini, turizmu i ugostiteljstvu, obrtništvu i drugim uslugama - čije se ICT potrebe i interesi artikuliraju preko županijskih gospodarskih komora.
- ICT tvrtke (2) su grupirane u skupine prema vrsti produkcije i tako se artikuliraju njihovi interesi i poslovna ponuda.
- Organi lokalne samouprave (3) subordinacijski su organizirani prema teritorijalnom principu u županije i tako artikuliraju svoje interese; sveučilište i javni sektor (zdravstvo školstvo, socijalna skrb, itd) svoje potrebe i interese prvo usklađuju s resornim ministarstvima ali s naglaskom na teritorijalne specifičnosti.

3.1. Slavonski tehnološko-znanstveni centar za ICT

Tehnološko-znanstveni centar za ICT treba postaviti i realizirati kao trogodišnji projekt. koji ima tri sastavnice:

- a) Savjet slavenskog ICT Centra
- b) Stručnu službu ICT Centra
- c) Godišnja regionalna ICT konferencija.

3.1.1. Regionalni Savjet za ICT

3.1.1.1. Funkcionalna pozicija Savjeta

Savjet je vrhovno ekspertno tijelo zainteresiranih privrednih, društvenih i upravnih subjekata s područja regije za razvoj ICT-a. Savjet bi trebao biti skup vrhunskih stručnjaka iz oblasti ICT koji (na temelju pripremljenih stručnih podloga):

I. razmatra:

- a) stanje ICT sektora i široko-pojasnog pristupa u EU (prema tome i u RH),
- b) stanje ICT sektora i široko-pojasnog pristupa u regiji Slavonija i Baranja (po županijama)
- c) procese i trendove u sektoru ICT i široko-pojasnog pristupa u svijetu i EU
- d) stanje u primjeni ICT-a i široko-pojasnog pristupa u privredi regije (po županijama)
- e) stanje u primjeni ICT-a i široko-pojasnog pristupa u upravi i javnom sektoru regije (po županijama);

II. predlaže:

- a) strateške smjernice u primjeni ICT u privredi regije (po županijama)
- b) strateške smjernice u primjeni ICT u upravi i javnom sektoru regije (po županijama);
- c) smjernice za budući razvoj lokalnih ICT tvrtki u regiji
- d) smjernice za povezivanje lokalnih ICT tvrtki u regiji s privredom, upravom i javnim sektorom u regiji;
- e) pokretanje znanstveno-istraživačkih i tehnoloških projekata u okvirima regije
- f) pokretanje znanstveno-istraživačkih i tehnoloških projekata u međunarodnim okvirima
- g) modele osnaživanja patentne produkcije u ICT sektoru

III. analizira: procese i tijek provedbe usvojenih strateških smjernica za razvoj ICT-a u regiji i temeljem stupnja realizacije usvojenih projekata i programa predlagao nadležnim tijelima odgovarajuće mjere.

3.1.1.2. Sastav Savjeta (članstvo)

Tehnološko-znanstveni centar za ICT kao kolektivno tijelo (savjet, vijeće) imao bi 15 članova eksperata iz društvenih, upravnih i privrednih subjekata zainteresiranih za razvoj ICT sektora u regiji i to – kako slijedi:

- 3 predstavnika iz velikih poslovnih sustava u regiji
- 2 predstavnika iz županijskih gospodarskih komora
- 2 predstavnika velikih gradova u regiji
- 3 predstavnika županija u regiji
- 2 predstavnika lokalnih ICT tvrtki
- 3 predstavnika Sveučilišta

Ukupno = 15

Članovi Savjeta moraju imati najmanje VSS i snažne stručne reference (objavljeni radovi ili priznati patenti i tehnička unapređenja, ili realizirani ICT projekti, ili studijski boravci i gost-predavači u inozemstvu itd) te aktivno znanje (u govoru i pismu) engleskog jezika.

- Po lokalnom javnom pozivu (natječaju) svi prijavljeni kandidati za ovaj savjet bili bi rangirani prema osobnim referencama te bi se na temelju bodova imenovao sastav Savjeta.
- Za rad u Savjetu nije predviđena naknada (osim putnih troškova).
- Mandat članova traje tri godine.
- Savjet na konstituirajućoj sjednici izabire predsjednika i dva potpredsjednika te usvaja pravilnik o radu.

3.1.2. Stručna služba

- Administrativne i druge stručne poslove za Slavonski tehnološko-znanstveni centar za ICT obavljat će se u stručnoj službi HGK ŽK Osijek (u okviru redovnih poslova)
- Tome treba prilagoditi (organizirati) sustav kolanja (prikupljanja) informacija, njihova redovita objava u javnosti.
- Stručne podloge za rad Savjeta (analiza ICT tržišta, stanje u ICT sektoru, procesi u ICT sektoru itd) pripremat će posebno određeni timovi sastavljeni od stručnjaka iz privrednih, upravnih i sveučilišnih

subjekata s područja regije, a u okviru svojih redovnih poslova, a u operativnoj komunikaciji sa Stručnom službom koja dobiva naloge o Savjeta.

3.1.3. Godišnja regionalna ICT konferencija

- Godišnji regionalni ICT samit bio bi organiziran kao dvodnevna znanstveno-stručna konferencija s izložbenim događanjem (regionalni ICT sajam).

- Strukturu i stručno-znanstveni profil konferencije te profil regionalnog ICT sajma postavlja Savjet, a operativno provodi organizacijski odbor sastavljen od predstavnika zainteresiranih privrednih, upravnih i društvenih subjekata – okupljenih oko Centra.

4. PROGRAM RADA

Slavonski tehnološko-znanstveni centar za ICT može postaviti i usvojiti konkretan program rada s konkretnim ciljevima tek nakon uvida u stanje lokalnih ICT (pomoć njihovom razvoju) te uvida u stanje zastupljenosti ICT tehnologija u privrednim upravnim i društvenim subjektima na području regije Slavonije i Baranje.

Pripreme poslove i potrebne aktivnosti za utemeljenje SZT centra za ICT (Izrada elaborata i konzultacije s važnim privrednim, upravnim i društvenim subjektima) može obaviti Panon institut za strateške studije Osijek.

Literatura i reference

- [1] <http://www.efos.unios.hr/znanost/znanstveno-strucna-predavanja/2209>
- [2] <http://www.efos.unios.hr/gospodarstvo-istocne-hrvatske/>
- [3] Ambroš, F.; Ivanović, M.; Mesarić, D.: Construction of Infrastructure and Models of Scientific Research Work in the Case of the Project "Slavonian Network"; 4th International scientific conference „Economy of Easter Croatia“ Yesterday, today and tomorrow“, Osijek, May, 23-25, 2015; Proceedings, pp 54 – 64
- [4] Ambroš, F.; Ivanović, M.; Mesarić, D.: Izgradnja komunalne infrastrukture i razvoj optičke mreže na području Slavonije i Baranje; 5th International Natural Gas, Heat and Water Conference; PLIN 2013, Osijek, 26. do 28. rujna 2013. Proceedings, pp
- [5] Ivanović, M., Keser, T.; Blažević, D.: A Capitalization of Knowledge, Innovation Processes In Transition Countries; Technical Gazette, ISSN 1330-3651 (2011.) Vol.18, No.1; pp 15 -22
- [6] Ivanović, M.; Jović F.: The Triple Helix Model for Innovation Processes in Transition Countries; 7th International Conference VIPSI, Opatija April 6- 9, 2008; VIPSI Beograd, ISBN 88-7466-117-3, Proceedings, pp 6.1.– 6.6
- [7] Ivanović, M.; Kralik, D.; Vukšić, M.; Znanstveno-istraživačke institucije Slavonije i Baranje - jesu li u funkciji razvoja regije? - 2nd International Conference „Vallis Aurea: Focus on Regional Development“, Požega, 3.9.2010. DAAAM International Vienna, Veleučilište u Požegi, ISBN 978-953-98762-7-0; Proceedings, str. 487 – 496
- [8] Ivanović, M.: Istraživačko sveučilište i proizvodnja znanja u društvu znanja; ETF Osijek + video-prijenos: FER – Zagreb, FESB - Split. TFRI – Rijeka, Veleučilište Požega, Elektrotehnički fakultet Osijek, Osijek, 10.6. 2010.
- [9] Ivanović, M.; Ambroš, F.; Mesarić, D.: Models of investment in fibre optic networks and implementation of the "Slavonia network" project; 3rd International scientific conference „Economy of Easter Croatia“, Osijek, May, 23-24, 2014; ISBN 978-953-253-106-0, Proceedings, pp 4 - 16
- [10] Ivanović, M.; Ambroš, L.; Mesarić, V.: Establishing a Consortium - Way for Successful Implementation of Investment Projects - an Example of the Infrastructural Project Slavonian network"; 3rd International scientific conference „Economy of Easter Croatia“, Osijek, May, 23-24, 2014; ISBN 978-953-253-106-0, Proceedings, pp 16 - 22
- [11] Jović, F.; Ivanović, M.; Čizmar, Z.; Friedman, A.: **ICT - Lever to Economic Development of the Slavonia and Baranja Region**; 4th International scientific conference „Economy of Easter Croatia“ Yesterday, today and tomorrow“, Osijek, May, 23-25, 2015; Proceedings, pp 54 – 64
- [12] Mesarić, D.; Ambroš, F.; Ivanović, M.: Broadband infrastructure in the Region of Slavonia and Baranja (Croatia); IJECES – International Journal of Electrical and Computer Engineering Systems, ISSN 1847-6996; Vol. 4, No.2, (2013); pp 21 - 28

Voditelj projekta:
Prof. dr. sc. Franjo Jović

Predsjednik UO
Dr. sc. Milan Ivanović